

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cluj
 Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 -ISSN-L 2734 - 6889

Comandor aviator Ioan Dicescu! Erou anticomunist înmormântat în Cimitirul Central din Cluj-Napoca!¹

Cimitirul Central din Cluj-Napoca oferă permanent surprize frumoase pentru cei interesați de istoria luptei poporului român împotriva comunismului. Aici sunt înmormântați doi frați eroi anticomuniști, unul dintre aceștia a fost comandor aviator locotenent-colonel Ioan Dicescu, liderul rezistenței armate anticomuniste spirituale din zona Turda. Trebuie să mulțumim Asociației ASTRA clujeană, prin membrii săi, printre care istoricul col. dr, Vasile Tutula, prof. univ. dr. Mircea Popa, regretatul dr. Vasile Lechințan și prof dr. Maria Vaida, care acum câțiva ani l-au scos din uitare pe acest erou național, denumind una dintre escadrilele aviației turdene cu numele său: Ioan Dicescu.

Iată ce scria acum câțiva ani dr. Maria Vaida inspirată de liderii Astei clujene, în publicația Ecouri.ro:

”Comandorul aviator Ioan Dicescu, cunoscut și sub numele de Vania Dicescu, s-a născut în 21 aprilie 1910, la Chișinău. În fișa matricolă penală a lui Ioan Dicescu figurează ca și dată a nașterii sale ziua de 2 septembrie 1909. După absolvirea liceului și obținerea

Prof. Dr. Ionuț ȚENE

diplomei de bacalaureat, Vania Dicescu a optat pentru cariera armelor și s-a înscris la Școala Militară de Aeronautică din București, unde devenea elev la 1 septembrie 1930, caporal la 1 februarie 1931, sergent la 1 iunie 1931 și apoi sublocotenent, la 2 iulie 1932, după absolvirea școlii. După absolvirea Școlii Militare de Aeronautică din București, sublocotenentul Ioan Dicescu era repartizat la Flotila Aviației de Gardă de la Cluj și de aici, la 1 mai 1933, a fost trimis la Școala de Pilotaj din Tecuci, unde a rămas până în septembrie 1933. Apoi, din 21 iunie 1936, Ioan Dicescu este detașat la Școala de Perfecționare Buzău și de aici, după obținerea gradului de locotenent, este trimis la Flotila 1 Vânătoare, de la București. La 1 octombrie 1938 este repartizat la Escadrila 5 Vânătoare, cu care a luat parte la manevrele regale din toamna anului 1938, iar la 1 noiembrie, în același an, este detașat la Flotila 2 Vânătoare. În urma unui accident de avion, i s-a schimbat specialitatea și astfel, la 15 noiembrie 1938 Ioan Dicescu devenea pilot de legătură în cadrul aceleiași flote, de unde apoi a fost mutat la Blaj. La 15 februarie 1940, locotenentul Ioan Dicescu

¹ Articol apărut și în *Luceafărul*, 3 feb. 2023

devenea comandantul Escadrilei 112 Legătură, cu care a participat la luptele pentru eliberarea Basarabiei, începând cu 21 iunie 1941, iar în toamna aceluiași an, revenea în țară. Făcând parte din Flotila 2 Informații, pentru început, Escadrila 112 pe care o comanda, a continuat pregătirea de luptă pe terenul de la Blaj.

Deoarece unii îl considerau vinovat, după dezastrul de la Cotul Donului, Escadrila 112 Legătură, împreună cu comandantul său, căpitanul aviator Ioan Dicescu, a rămas pe front la dispoziția Armatei a 3-a, revenind în țară pentru refacere numai după 16 aprilie 1943. Întors în țară, odihna a fost scurtă deoarece, la 21 iunie 1943, lui Ioan Dicescu i s-a încredințat comanda Escadrilei 14 Observare, cu care s-a deplasat la Turda pentru efectuarea zborurilor de noapte, împreună cu personalul navigant al Flotilei 2 Informare. A dovedit un dezvoltat spirit de observare și metode de instruire deosebit de eficiente, fiind citat de mai multe ori pe Corpul Aeronautic pentru succesele sale. După actul de la 23 august 1944, la 6 septembrie, a fost detașat la Corpul Aerian Român care a operat pe Frontul de Vest, ca ofițer de legătură pe lângă Corpul Aerian al Armatei a 40-a Sovietică. Fiind vorbitor și de limba rusă, de la punctul de comandă al acestei mari unități a condus activitatea de luptă a aviației militare române și a creat o atmosferă de încredere între cele două comandamente. Revenit în țară după încheierea celui de-al doilea război mondial, a fost numit comandantul grupului de antrenament al Flotilei a 6-a Informații, dovedind că este un foarte bun instructor de zbor. Cu toate acestea, în scurt timp este epurat din armată, trecut în rezervă și devine funcționar la o fabrică din Turda unde era domiciliat. Sub pretextul că ar fi ascuns o armă de vânătoare, la 24 martie 1948 Ioan Dicescu a fost arestat, anchetat și condamnat prin Sentința 2159/1948 de Tribunalul Militar București la zece ani de temniță grea, pentru infracțiunea de complot în scop de răzvrătire. La descrierea pe scurt a faptei comise se precizează: „a făcut parte dintr-o organizație subversivă și a recrutat și membri”. De fapt a fost acuzat că a constituit și a condus organizația „Rezistența spirituală” grupul Turda 3, care avea legături cu grupul de rezistență din Munții Apuseni, condus de Nicolae Dabija. Ioan Dicescu, încarcerat la 24 martie 1948 și-a executat pedeapsa la colonia Valea Neagră, Peninsula în perioada anului 1952, când se precizează că avea paralizie la picioare. De acolo, Ioan Dicescu a mai trecut prin penitenciarele Văcărești Spital, Jilava, Aiud, Lugoj, iarăși Aiud și Gherla. Prin sentința 1168, din 17 decembrie 1955, Tribunalul Militar București a redus pedeapsa lui Ioan Dicescu, de la zece, la opt ani și, ca atare, l-a pus în libertate pe aviatorul din Turda la 21 martie 1956, când acesta avea 47 de ani. Bolnav și foarte slăbit, fără unghii la degetele mâinilor schingiuite, cu ochii duși în fundul capului, Ioan Dicescu s-a mutat la munte, lângă Vișeu de Sus, unde i s-a stabilit domiciliul forțat, în contul restului de doi ani de închisoare rămași neexecutați.”

În luna iulie 1956, securiștii l-au asasinat pe Ioan Dicescu la domiciliul său forțat, în fața fiicei sale, pe atunci în vârstă doar de nouă ani în localitatea din Maramureș, încă neidentificată de istorici. Ioan Dicescu a plătit cu viața sa refuzul de a transforma organizația "Rezistența spirituală" pe care a înființat-o la Turda, în anul 1948, într-o celulă comunistă, așa cum, în repetate rânduri, i-a cerut Securitatea. Cercetând Monitorul Oficial din 1945 l-am găsit pe comandorul Ioan Dicescu decorat de Regele Mihai I, pentru fapte de vitejie.

Cunoscutul și apreciatul istoric clujean Ioan Ciorca, membru al asociației *Vechiul Cluj*, a publicat, într-un volum dedicat personalităților îngropate în Cimitirul Central al Clujului, că Ioan Dicescu a murit chiar în prezența fiicei sale, Mircela Niță. Aceasta trăiește în străinătate și s-a refugiat din România prin anii 1980. Conform istoricului Ioan Ciorca, Mircela Niță, fiica comandorului, relatează astfel episodul morții tatălui său: Am văzut în fața casei în care locuiam cu tata, un grup de milițieni înconjurându-l și lovindu-l în burtă cu picioarele, în timp ce el era chircit la pământ. Am alergat spre el, din umbra în care eram, țipând speriată.

Milițienii s-au întors spre mine vrând să mă despartă de tata, dar eu m-am zbatut și am alergat printre picioarele lor spre el. Atunci ei s-au îndepărtat, spunându-mi că pe tata „îl doare burta” și că „trebuie să se odihnească”. Părinții copiilor cu care fusesem la mormoloci și-au chemat odraslele acasă, iar eu am rămas singură cu tata. Doi săteni l-au ridicat de jos și l-au întins pe o masă lungă de lemn din curtea bisericii și i-au adus o lumânare pe care i-au așezat-o la căpătâi. Tata abia mai respira și avea gura murdară de pământ și sânge. Mi-a șoptit cu greu, pentru că abia putea să-și întredeschidă buzele „apă... apă...” Am adus un șervet ud cu care i-am șters gura de sânge și pământ. Mi-a cerut din nou apă, iar atunci am adus un șervet curat, ud, și i l-am pus pe buze. Apoi, după un timp, am văzut că tata nu mai respira. (Ioan Ciorca: Comandorul aviator Ioan Dicescu, un erou pierit în uitare).

Fiica lui Ioan Dicescu s-a refugiat din România comunistă pentru a se salva de la persecuții. Contribuția istoricilor Astrei Clujene, a istoricului Ioan Ciorca, de a readuce în memoria colectivă personalitatea unui aviator celebru care a luptat împotriva URSS, dar și a comunismului, după 1948, este de apreciat. Eroul comandor anticomunist Ioan Dicescu, spaima securiștilor din Turda, ucis laș la ordinul comandanților Mihai Patriciu (Weis), șeful Securității Cluj, dar și a torționarului securist turdean B. Iosif și a adjunctului său Preisler S. Astăzi, comandor aviator Ioan Dicescu este înmormântat alături de fratele său drag, aviatorul Scarlat Dicescu (1912-1961), pilot al Forțelor Regale, din "Escadrila Bugului", în Cimitirul Central din Cluj-Napoca. Memoria acestor eroi trebuie ocrotită și promovată în inima Ardealului. Faptele lor de eroism trebuie consemnate și cunoscute.